

ראש חודש

לקראת ראש חודש מר חשוון שיחול השבוע, אנחנו מביאים רעיונות וחומרים מתאימים לפעילות ראש חודש בגן. ראש חודש הוא יום מיוחד לילדים. מגיעים לגן בחולצה לבנה, יש משפחות שנוהגות לשלוח מאכל מיוחד, אומרים הלל ומרגישים כמו "חול המועד" כדאי לארגן את ראש החודש בגן עם הנהגות וכללים קבועים כדי לתת לילדים את החוויה שבציפיה לראש חודש.

בתפילה

אחד הילדים יהיה ה"חזן" וכריז "היום ראש חודש מר חשוון וגם מחר ביום רביעי יהיה ראש חודש מר חשוון" המלמד יסביר שישנם חודשים חסרים עם יום אחד של ראש חודש. וחודשים מלאים עם שני ימים של ראש חודש. לאחר התפילה המלמד ישיר עם הילדים משירי ההלל בהתאמה לגילם. "מקימי מעפר דל", "בצאת ישראל ממצרים", "יוסף ה' עליכם", "ימין ה' עושה חיל", "אודך ה' כי עניתני" אפשר לשיר בעמידה ליד הכסא ולסיום לרקוד במעגל "יהי החודש הזה"

במפגש הבוקר

מיד לאחר התפילה אפשר להיזכר מה יש בחודש? לחודש חשוון קוראים מר- חשוון בגלל שאין בו חגים והוא מר, לא מתוק כמו חודש תשרי שיש בו הרבה חגים (לפרט אילו חגים)

מה כן יש בחודש חשוון?

מתחילים להתפלל על הגשם -אפשר לשיר "משיב הרוח ומוריד הגשם" יום פטירת רחל אמנו (שרים קול ברמה נשמע)

יש כמה ימי זיכרון, (יארצייט, הילולא), של רבנים צדיקים (אפשר להזכיר בכמה מילים ולשיר "אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה")

כך בכל חודש ניתן לשיר משירי החודש או החג, שנחגוג בחודש זה.

איך יודעים מתי ראש חודש?

כתוב בלוח השנה. ניתן להראות לילדים לוח שנה ולחפש בו את ראשי החדשים שמצוינים לאורך השנה. פעם לא היה לוח. בזמן שבית המקדש היה קיים, הסנהדרין- בית הדין בירושלים, היו קובעים את ראש החודש על פי הירח.

מי ראה פעם את הירח בראש חודש? מה הצורה שלו?

(תשובות שונות של הילדים)

הירח הוא עגול. אבל בכל פעם בחודש צורתו שונה בגלל שרואים רק חלק ממנו (לא ניתן כאן להכנס להסבר של מהלך השמש והירח)

בראש חודש הירח רק נולד והצורה שלו כמו של בננה צרה. באמצע החודש הוא הופך להיות כמו כדור עגול ובהמשך החודש הוא הולך ומתמעט עד שנעלם ונולד מחדש בראש חודש הבא.

בבית המקדש חיכו כל חודש לעדים. שני אנשים שיראו את הירח נולד ויבואו להעיד "אנחנו ראינו את הירח נולד."

הסנהדרין היו שואלים אותם כל מיני שאלות איפה הירח היה ובאיזה גודל הוא היה ואם שני העדים היו עונים בדיוק אותו דבר על השאלות היו קובעים ראש חודש ואומרים: "מקודש מקודש"

פעילות

כדי להמחיש את הסיפור לילדים, המלמד יתלה על אחד הקירות בגן ירח נולד בלי שהילדים יבחינו בו. לאחר מכן בשעת המפגש יבחר שני ילדים שיהיו העדים. ויבקש מהם לחפש את צורת הירח הנולד בגן. לאחר שימצאו אותו יבואו "לבית הדין" והמלמד ישאל אותם שאלות כמו "איפה הוא היה? מה צבעו, מה צורתו? ולאחר שהעדים יענו על כל השאלות יראו לכולם את הירח יכריזו בגן "מקודש, מקודש!"

המלמד ישאל איך יודיעו לכל היהודים בארץ ובחוץ לארץ שהיום ראש חודש. הרי פעם לא היה טלפון... לצורך ההסבר יכין המלמד מראש פנסים חזקים ויחשיך את הגן יחלק את הילדים לקבוצות וימקם כל קבוצה בפניה אחרת של הגן.

ויספר- כך היו עושים. היו מדליקים מדורה גדולה בהר הכי גבוה בירושלים. (הקבוצה הראשונה תדליק פנס) כשהעיר הקרובה לירושלים ראתה את המדורה נדלת הם הבינו שהיום ראש חודש וידליקו גם הם מדורה. וכך כל עיר שראתה מדורה גבוהה הידליקו גם עד שכל הארץ ראו את המדורות (כל הפנסים נדלקים בזה אחר זה להמחשה) וידעו שהיום ראש חודש וצריך להגיד הלל ולהתלבש חגיגי ולאכול מאכל טעים לכבוד שהתחיל חודש חדש.

בראש חודש אנחנו מברכים "חודש טוב ומבורך"

שיהיה חודש של שמחה, חודש של ברכה, חודש של פרנסה טובה וחודש שירדו בו גשמי ברכה. אמן!

בשעת הארוחה

אפשר לערוך בגן "ארוחה משותפת" לכבוד ראש חודש. להכין כריכים ביחד עם הילדים.

ההמלצה שלנו- **לא** להביא ממרח שוקולד אלא ממרחים בריאים!!

לשבת בצוותא סביב שולחן אחד ארוך, להכין בקעריות קטנות גבינה, חומוס, טחינה, טונה, גבינה צהובה ועוד ולתת לילדים לבחור ולמרוח בעצמם. אפשר להוסיף ירקות חתוכים או לקנות לחמניה/ פיתה כדי לגוון.

בסיום הארוחה המשותפת אפשר לשיר שיר ולדפוק על השולחן לפי הקצב... ולסיום להזכיר לילדים שגם בברכת המזון מוסיפים ברכה מיוחדת לראש חודש- יעלה ויבוא

משחק באוריינות

להיזכר ביחד בדברים שקשורים לחודש חשוון (וכך גם בשאר החודשים) אפשר לפי אות נתונה ואפשר, לפי סדר הא-ב-א-אמא (רחל) ב- ברכת ותן טל, ג-גשם, ר- רחל אימנו, ט- טל ומטר, מ- מיטריה, ע- עננים, ס- סתיו ח- חזון איש ועוד...

פעילות ביצירה

אפשר לתת לילדים לכתוב את שם החודש על בריסטול ולצייר מסביב (או לכתוב) ציורים הקשורים לחודש

מצורף:

- מפיות לכבוד ראש חודש -

כל ילד צובע ומקשט את המפית, מעבירים בלימנציה ושומרים בגן. בכל ראש חודש, מניחים את המפיות על השולחן בשעת האוכל, ועליו מניחים את הצלחות. הילדים נהנים לפגוש את המפית שלהם שוב...

לחילופין, לגילאי 5, ניתן לקחת מפת אל בד לבנה, לשטוח על שולחן ארוך (שמורכב מכל השולחנות בגן יחד) מתחת למפה להניח את תמונת המפית. הילדים עוברים עם טושים על התמונה ומציירים על מפת האלבד. כל אחד במקום שלו. מתקבלת מפה צבעונית ומקושטת שמשמשת לסעודות ראש חודש...

- דפי משימה בנושא ראש חודש לכל הגילאים -

חודש טוב ומבורך!